

regler, sker forkyndelse ifølge § 159 i vedkommende land på den måde, der er foreskrevet ved stedets lov eller ved traktat, jfr. justitsministeriets vejledning af 28. januar 1970 om Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål.

Efter § 161 kan parterne i en borgerlig sag vedtage, at et opgivet sted skal anses som bopæl, og dette bliver da, hvis der forefindes nogen, der er villig til at modtage forkyndelse, at behandle som den virkelige bopæl.

Benytter begge parter i en borgerlig sag advokat til at udføre sagen, kan meddelelser til advokaterne under sagen efter § 164 ske umiddelbart fra den ene advokat til den anden uden stævningsemønds mellemkomst blot imod simpelt modtagelsesbevis.

Meddelelse, som under et retsmøde gives vedkommende personlig til retsbogen, kan ifølge § 163 altid træde i stedet for forkyndelse. Når der af retten i et behørigt afholdt møde træffes beslutning om tidspunktet for et nyt møde eller for en retshandlings iværksættelse, anses efter § 166 de personer, der er til stede og påhører beslutningen, for at have fået tilstrækkelig underretning derom. Personer, som har været lovligt tilsagt til mødet, men som enten er udeblevet eller uberettiget har forladt retsmødet, forinden beslutningen blev taget, har intet krav på særlig forkyndelse eller meddelelse om det nye møde eller tidspunktet for de besluttede retshandlingers iværksættelse. Retten bør dog give dem meddelelse om beslutningen, for så vidt denne antages at være af interesse for dem.

I sager, der behandles af retten, afholdes vederlaget til stævningsemænd af statskassen, jfr. retsplejelovens § 153, stk. 4, og justitsministeriets utrykte cirkulæreskrivelse af 22. september 1969 (citeret i Niels Harbou og P. Stampe Jakobsen: Lov om retsafgifter). Ved bekendtgørelse nr. 465 af 22. september 1969 § 1 er der fastsat regler om størrelsen af vederlaget. Vederlag for foretagelse af de i retsplejeloven nævnte forkyndelser er herefter 5 kr. for hver person, for hvem forkyndelse sker.

Efter reglerne i §§ 163 a-c kan der i visse tilfælde ske forkyndelse gennem postvæsenet ved brev med afleveringsattest i stedet for ved stævningsemænd. I borgerlige sager

kan postforkyndelse benyttes efter partens valg. I straffesager kan postforkyndelse kun anvendes ved forkyndelse af tilsigelser af tiltalte i politisager, indkaldelse af vidner, beslutninger, hvorved der udmeldes syns- eller skøns mænd, og indkaldelse af disse. Den ret, der behandler sagen, foranstalter overlevering til postvæsenet af det dokument, der skal forkyndes. Dette gælder dog ikke med hensyn til dokumenter, der udgår fra anklagemyndigheden. Forkyndelsen sker ved aflevering i lukket brev af en bekræftet genpart af det, der ønskes forkyndt. Finder aflevering af brevet sted, anfører postbudet på afleveringsattesten, hvornår, hvor og til hvem afleveringen er sket. Er afleveringen ikke sket til vedkommende selv, anføres tilige, hvad der i så fald er foretaget. Har aflevering ikke kunnet foretages, tilbagesendes afleveringsattesten med oplysning herom.

II. Forkyndelsesreglernes anvendelse i praksis.

Retsplejerådet indhentede i sommeren 1968 fra 18 retskredse fordelt over hele landet oplysning om, i hvilket omfang der i retskredsen benyttes postforkyndelse.

Svarene viser, at postforkyndelse anvendes i meget forskelligt omfang i de forskellige retskredse. Hovedindtrykket var imidlertid, at postforkyndelse kun har fået en begrænset udbredelse.

Næsten alle kredse gav udtryk for, at stævningsemændssystemet virkede godt, og at stævningsemændsforkyndelse giver resultat i flere tilfælde end postforkyndelse. Som begrundelse herfor anføres bl. a., at stævningsemænden gør en større indsats end postbudet for at få iværksat forkyndelse. Han udfører sin virksomhed på de tider af dagen, hvor folk erfaringsmæssigt er hjemme, og træffes ingen hjemme første gang, forsøger han igen senere. Han forsyner endvidere embedet med flere oplysninger end postvæsenet. Der gives f. eks. oplysning om ny adresse eller ferieadresse, hvis forkyndelse ikke kan gennemføres, og om, at forkyndelse vel er sket, men at den pågældende ikke kan møde f. eks. på grund af sygdom.

Med hensyn til postforkyndelse anføres, at denne forkyndelsesform medfører større kontorarbejde for embedet. Endvidere har